

Nuuk, den 11. januar 2023

Orientering nr. 01/2023

Formanden for Naalakkersuisuts nytårstale

Søndag den 1. januar holdte formanden for Naalakkersuisut, Múte B. Egede (IA), sin årlige nytårstale (bilag 1). Indledningsvis trak han finanslovsaftalen for 2023 frem som et eksempel på godt samarbejde på trods af politiske uenigheder og vigtigheden af, at politikerne på den måde kan være rollemodeller for samfundet. Følgende emner kan fremhæves fra nytårstalen:

Interne forhold

- Selvmord er den største udfordring i landet. *"Hvert år taber vi for mange mennesker. Dette er bundet med stor sorg og det kan ikke accepteres"*, sagde Múte B. Egede og fortsætter *"Vi skal i forening ændre tingene radikalt, for vi har allerede mistet alt for mange liv."* Tingene skal ændres ved bl.a. at lytte til de unge og inddrage dem i løsningerne.
- Sundhedsvæsenet er udfordret, herunder af mangel på personale, den demografiske udvikling og ventelister. Naalakkersuisut vil i det kommende år have fokus på styrkelse af tilbuddene til kræftpatienter og nedbringelse af ventelisterne for knæ- og hofteoperationer. Naalakkersuisut har store forventninger til den kommende betænkning fra sundhedskommissionen, der vil komme til at danne rammen for fremtidige reformer, der skal være med til at sikre mere tidssvarende tilbud og rammer til borgerne.
- Fiskeriet er landets største erhverv og har stor betydning for samfundet og samfundsøkonomien. Naalakkersuisut arbejder på en ny fiskerilov, hvor målet er en *"fornuftig reform"*.
- Borgerne og de erhvervsdrivende skal gøre god brug af nye muligheder for økonomisk indkomst. I den forbindelse giver de nye lufthavne store muligheder for udvikling, nye arbejdspladser mm..

Forholdet til Danmark

- Formanden pegede på de *"uacceptable forhold"*, som den danske stat har været involveret i og vigtigheden af, at disse ting kommer frem i lyset. Naalakkersuisut ser frem til den kommende udredning om forholdet mellem Danmark og Grønland fra 1945 til i dag og finder det vigtigt, at anbefalingerne fra forsoningskommissionen bliver inddraget.

Internationale forhold

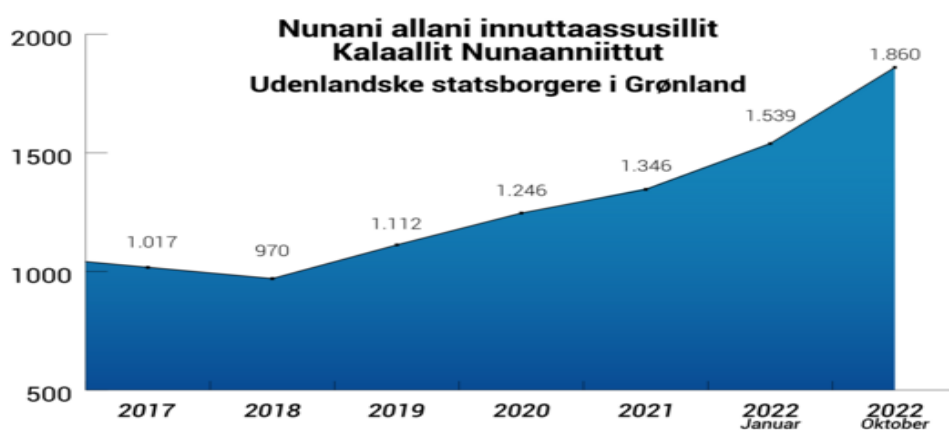
- Ruslands angreb på Ukraine bliver også berørt i talen. Múte B. Egede udtaler: *"Vi har selv i mange år måttet kæmpe for at vores frihed Jeg vil her understrege vigtigheden af, at vi står sammen i en uforudsigelig og urolig tid."* Naalakkersuisut vil støtte op om sanktionerne mod Rusland og arbejde for, at borgerne undgår at blive overbebyrdet af inflation og prisstigninger.

Fortsat mangel på arbejdskraft

En årlig undersøgelse, som Grønlands Erhverv (GE) har lavet blandt grønlandske virksomheder i slutningen af 2022, konkluderer, at virksomhederne som minimum mangler 1.100 medarbejdere. Dermed er tallet højere end sidste år, hvor undersøgelsen viste en mangel på mellem 600 til 1.000 medarbejdere. Det fremgår ligeledes af undersøgelsen, at det både er ufaglært og faglært arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger. Ifølge GE viser statistikken, at der i øjeblikket er cirka 750 jobparate ledige. Udfordringen er bl.a. mobiliteten i forhold til, hvor de ledige job er, relevant uddannelse/kompetence og stabilitet. GE, der arbejder for flere lokale arbejdspladser, ser det dog som et sundhedstegn for økonomien, at der er en udefrakommende arbejdsstyrke, idet det giver den nødvendige fleksibilitet på arbejdsmarkedet.

Delte meninger om den udenlandske arbejdskraft

Grønlands Statistik udgav i starten af december 2022 en opgørelse, der viser, at der er omkring 1.800 udenlandske statsborgere, der har taget arbejde i Grønland. KNR har i forlængelse heraf spurgt om de politiske partiers meninger om, hvorvidt den udenlandske arbejdskraft i Grønland er en byrde eller berigelse for samfundet.

Atassuts formand, Aqqalu Jeremiassen ser udlændingene som en gevinst for Grønland og udtaler: *"Vi er afhængige af deres arbejdskraft, og de hjælper med at skabe omsætning"*.

IA's politiske ordfører Agathe Fontain er også positivt indstillet over for den udenlandske arbejdskraft, som kommer til Grønland. Hun bemærker til KNR, at udlændinge specifikt kommer til de områder, hvor der er behov for deres ressourcer.

Doris Jacobsen fra Siumut er mere kritisk og mener, at udlændinge er med til at tage arbejdspladser fra lokale, ligesom de er med til at holde lønningerne nede.

Naleraqs formand, Pele Broberg, mener, at det er nødvendigt, at der bliver taget hånd om den grønlandske integrationspolitik, så man får taget stilling til, hvilke udlændinge man ønsker her i landet, og hvem man gerne ser, bliver væk.

Langt de fleste kommer fra Asien og tager ofte et job som ekspedient, tjener eller rengøringspersonale - stillinger som ikke kræver en uddannelse, og hvor sprogkravene heller ikke er for store.

Naalakkersuisut skyder 60 millioner kroner ind i Mittarfeqarfiit

På efterårssamlingen 2022 fik Naalakkersuisut opbakning fra Inatsisartut til at omdanne Mittarfeqarfiit til et aktieselskab og indskyde det i Kalaallit Airports-koncernen. Denne omdannelse sker i forbindelse med byggeriet af de nye lufthavne i Nuuk, Ilulissat og Qaqortoq. Som opfølgning på denne beslutning godkendte et flertal i Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg den 27. december et indskud på 60 millioner kroner, og at Mittarfeqarfiits kredit i landskassen nedskrives til nul. Formålet er at minimere selskabets fremtidige behov for servicekontrakter.

Cyberangreb i 2022 har kostet Selvstyret over 11 mio. kr.

I marts 2022 blev Selvstyret ramt af et omfattende cyberangreb. To måneder senere skete det samme for sundhedsvæsenet, der blandt andet mistede adgangen til patientjournaler i en kort periode. De samlede omkostninger for disse angreb blev i slutningen af 2022 opgjort til at udgøre omkring 11,8 mio. kr. Disse udgifter omfatter ikke de omkostninger, som de grønlandske kommuner har haft i forbindelse med cyberangrebene.

Ny forskningsstrategi.

Naalakkersuisut præsenterede den 9. januar 2023 ”Grønlands nationale forskningsstrategi 2022-2030”, hvilket er første gang Grønland har en sådan.

I forskningsstrategien er der opstillet fire overordnede mål, som danner rammen for, hvad Naalakkersuisut gerne vil opnå:

1. Forskning skal forankres i Grønland.
2. Forskning skal understøtte en bæredygtig samfundspolitik.
3. Forskningsresultater skal være let tilgængeligt for alle.
4. Forskningsindsatsen skal være på internationalt niveau.

Gennem lancering af den nye forskningsstrategi håber Naalakkersuisut på en øget forskningsindsats gennem nationalt og internationalt samarbejde.